

**PITKÄPERJANTAIN
TAPAHTUMAT JA SANOMA
Lk 23:32-46
(Pitkäp. I vk)
Hämeenlinna
(19.04.2019)**

Teksti

Myös kaksi muuta, kaksi pahantekijää, vietiin hänen kanssaan surmattaviksi. Ja kun saavuttiin paikalle, jota sanotaan Pääkallonpaikaksi, niin siellä he ristiinnaulitsivat hänet sekä pahantekijät, toisen oikealle ja toisen vasemmalle puolelle. Mutta Jeesus sanoi: "Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät." Ja he jakoivat keskenään hänen vaatteensa ja heittivät niistä arpaa.

Ja kansa seisoi ja katseli. Ja hallitusmiehetkin ivasivat häntä ja sanoivat: "Muita hän on auttanut, auttakoon itseänsä, jos hän on Jumalan Kristus, se valittu." Myös sotamiehet pilkkasivat häntä, menivät hänen luoksensa ja tarjosivat hänelle hapanniiniä ja sanoivat: "Jos sinä olet juutalaisten kuningas, niin auta itseäsi." Oli myös hänen päänsä päällä kirjoitus: "Tämä on juutalaisten kuningas."

Niin toinen pahantekijöistä, jotka siinä riippuivat, herjasi häntä: "Etkö sinä ole Kristus? Auta itseäsi ja meitä." Mutta toinen vastasi ja nuhteli häntä sanoen: "Etkö sinä edes pelkää Jumalaa, sinä, joka olet saman rangaistuksen alainen? Me tosin kärsimme oikeuden mukaan, sillä me saamme, mitä meidän tekemme ansaitsevat; mutta tämä ei ole mitään pahaa tehnyt." Ja hän sanoi: "Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi." Niin Jeesus sanoi hänelle: "Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa."

Ja oli jo noin kuudes hetki. Niin yli kaiken maan tuli pimeys, jota kesti hamaan yhdeksänteen hetkeen, sillä aurinko oli pimentynyt. Ja temppelin esirippu repesi keskeltä kahtia. Ja Jeesus huusi suurella äänellä ja sanoi: "Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni." Ja sen sanottuaan hän antoi henkensä.

JOHDANTO

a) *Pitkäperjantai* kertoo kristillisen uskomme pyhimmästä tapahtumasta. Siksi se on kerrottu Raamatun jokaisessa neljässä evankeliumissa.

b) Vapahtajamme kuolintapa, *ristiinnaulitseminen* on "julmin ja hirvittävin kuolemanrangaistus", kuten roomalainen Cicero lausui. Myös historioitsija Tacitus kutsui sitä "kaikkein viheliäisimmäksi kuolintavaksi". Vasta kristitty

keisari Konstantinus Suuri poisti kyseisen julman rangaistuksen Rooman valtakunnasta 300-luvulla.

c) Tämä pitkäperjantain saarnani on eräänlainen luento. Selitän vain pitkäperjantain tapahtumia ja toivon, että Jumalan Henki vahvistaa sitä kautta uskoamme Golgatan Herraan, meidän rakkaaseen Vapahtajaamme, jossa meillä on syntien anteeksiantamus ja iankaikkinen pelastus.

d) Olen jakanut tekstimme sisällöllisesti kolmeen osaan: 1) Jeesus ristillä, 2) Ihmiset ristin

juurella ja 3) Jeesus antaa henkensä.

1. JEEBUS RISTILLÄ (23:32-34a)

Jeesus ristillä. Otan tässä saarnan ensimmäisessä osassa esille kolme yksityiskohtaa.

1.1. Ristiinnaulitsemisen paikka

Ensimmäisenä tarkastelemme ristiinnaulitsemisen paikkaa. Luukas käyttää mestauspaikasta nimeä "pääkallo" (*Kranion*, latinaksi *Calvaria*). Koska Luukas kirjoittaa pakanakristityille, hän ei mainitse arameankielistä *Golgata*- nimeä, kuten muut evankelistat. Ainakin 100-luvulta lähtien tuo paikka tuli kristittyjen pyhiinvaelluskohteeksi. Keisari Hadrianus koetti estää kristittyjen vierailuja häpäisemällä paikan. Hän rakennutti pian vuoden 135 kapinan jälkeen paikalle pakanallisen Venuksen ja Cupidon temppelin. Näin hän sai tahtomattaan samalla paikan säilymään tiedossa siihen asti, kunnes se pari sataa vuotta myöhemmin raivattiin ja siihen rakennettiin Pyhän haudan kirkko, joka vielä tänäkin päivänä todistaa Jeesuksen kuolinpaikasta.

Turisteille esiteltävä Cordonin puutarhahauta ei ole Jeesuksen hauta, mutta se antaa turisteille aidon tunnon Jeesuksen haudasta.

1.2. Ristin muoto

Toisena otan esille ristin muodon. Jo VT tuntee ristiinnaulitsemisen rangaistusmuodon (2 Sm 21: 5-9; 4Ms 25:1-4; Est 7:10). Se tulee peitetysti ilmi myös VT:n messiaanisisissa teksteissä, jotka ennustavat daavidilaisesta hallitsijasta, jonka kädet ja jalat lävistetään (Ps 22:17) ja Herran kärsivästä palvelijasta, jonka meidän rikkomuksemme lävistävät (Js 53:5).

Roomalaisten käyttämä risti, teloituspuu, saattoi olla *crux comissa* (T- muotoinen), *crux immissa* (tikarin muotoinen), X-muotoinen (ns. Andreaan risti), Y-muotoinen tai jopa !-muotoinen, siis pelkkä paalu, pystypuu.

Ilmeisesti Jeesuksen risti oli tikarin muotoinen (*crux immissa*). Näin voimme päätellä ensiksikin siitä, että Jeesus itse kantoi poikkipuun teloituspaikalle, ja siellä se kiinnitettiin pystypuuhun eli kysymyksessä ei ollut pelkkä paalu. Ja toiseksi, pystypuun yläosaan, Jeesuksen pään yläpuolelle, kiinnitettiin Pilatuksen kirjoittama päällekirjoitus, *titulus*. Näin ollen kysymyksessä ei voinut olla T-muotoinen *crux comissa*. Mainitussa päällekirjoituksessa tuomitun rikos oli kolmella kielellä. Me tunnemme parhaiten latalalaisen lyhennelmän **INRI** (Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum) (Jh 19: 19-20). Matkalla oikeuspaikalta teloituspaikalle kyseinen taulu riippui Jeesuksen kaulassa.

Luukkaan mukaan Jeesus luettiin siis pahantekijöihin kuuluvaksi, kuten Jesaja oli ennustanut (Js 53:12), vieläpä suurimmaksi heistä, koska hänet sijoitettiin häpeällisimmälle paikalle eli keskimmaiselle ristille.

1.3. Jeesuksen esirukous

Kolmantena tässä saarnan ensimmäisessä kohdassa otan esille Jeesuksen rukouksen ristillä. Luukkaan mainitsemat Jeesuksen ensimmäiset sanat ristiltä olivat esirukous

murhaajiensa pelastumisen puolesta: ”Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät” (Jh.34; Js 53:12). Tämä ristiltä lausuttu Jeesuksen esirukous puuttuu monista vanhoista käsikirjoituksista. Useisiin vanhoihin käsikirjoituksiin se kuitenkin kuuluu. Jotkut tutkijat pitävät tekstiä myöhempana lisäyksenä. Totuus kuitenkin lienee, että jotkut kopioitsijat ovat tahallaan jättäneet jakeen alkuosan pois, koska heidän käsityksensä mukaan rukousta ei ollut kuultu eivätkä juutalaiset olleet saaneet anteeksi, vaan olivat kohdanneet ankaran rangaistuksen Jerusalemin hävityksessä v. 70 ja tulleet sen jälkeen karkotetuiksi maastaan kaikkien kansojen sekaan.

Meidän on syytä huomata, että Jeesuksen esirukouksen kohteina olivat sekä juutalaiset että pakanalliset roomalaiset. *Sotilaat* toimivat täydellisen tietämättömyyden vallassa uskoen vain täyttävänsä esivallan tehtävää.

Juutalaiset puolestaan olivat varmoja siitä, että heidän Messiaansa ei voi olla kärsivä Messias, ja toimivat sen luulon pohjalta. Risti oli ja on yhä heille pahennus. Syyllisiä Jeesuksen kuolemaan olivat näin sekä juutalaiset, jotka olivat aloitteentekijöitä, että rangaistuksen toimeenpanijat eli pakanat (Apt 2:23; 3:17; 13: 27 28; 1Kr 2:8).

2. IHMISET RISTIN JUURELLA (23:34b-43)

Sekä Luukas että toiset evankelistat korostavat ristin tapahtumasta kertoessaan sitä, että kaikki tapahtui, jotta kirjoitukset kävisivät toteen. Tällöin keskeisimpiä VT:n kohtia ovat Ps 22 ja Js 53.

Ristin juurella oli kolme neljän hengen tyhmää, jotka kuvasivat erilaisia ihmistyyppejä. Siellä oli neljä karskia sotilasta (Jh 19:23). Siellä oli neljä naista, mutta siellä oli myös neljä "kunnan miestä". - Ristin juurella oli pitkäperjantaina sekä Jeesuksen ystäviä että vihollisia. Tarkastelemme ensin Jeesuksen vihollisia ja heidän käyttäytymistään, siten hänen ystäviään.

2.1. Jeesuksen viholliset

Jeesuksen viholliset. Aktiivisina pilkkaajina mainitaan kolme ryhmää: *hallitusmiehet, sotilaat ja kaksi ryöväriä* (Mt 27:44; Mk 15:32). Seuraavassa sananen jokaisesta kolmesta ryhmästä:

2.1.1. Hallitusmiehet

Hallitusmiehet esittävät pilkatessaan tietämättään Jeesuksen kuoleman syvimmän merkityksen. He sanoivat: ”Muita hän on auttanut; auttakoon itseensä, jos hän on Jumalan Kristus, se valittu.” Juuri siten Messias pelasti meidät, ettei hän suostunut auttamaan itseään.

Tappiosta eli rististä, tulee voitonmerkki. Jeesus ei voita vihollisiaan: *syntiä, kuolemaa ja Perkelettä*, rusementamalla heidät vaan rusementamalla itse. Ristin kärsimisensä kautta Jeesus sai vastustajistaan kolmois- eli riemuvoiton, sillä sitä hän kreikan *thriambeuein* (kuljettaa voittosaatossa, saada kolmoisvoitto) tarkoittaa. Tästä tulee sana *triumfi* / *triumfiraatti* = voittokulku, riemusaatto: Kl 2:15 sanoo: *Hän riisui aseet hallituksilta ja valloittaja asetti heidät julkisen häpeän alaisiksi; hän sai heistä hänen kauttaan voiton riemun* (*thriambeuein*). Ja 2Kr 2:14: *Mutta kiitos olkoon Jumalan, joka aina kuljettaa meitä voittosaatossa* (*thriambeuein*) Kristuksessa.

2.1.2. Neljä sotilasta

Ristin juurella oli myös *neljä sotilasta* (Jh 19:23). Heidän nimiään ei mainita. He ovat kasvottomia käskyläisiä. Kuitenkin heidän välinpitämättömyytensä uhriensa kärsimykselle ilmenee siinä, että he jakavat Jeesuksen vaatteet pelaamalla eräänlaista noppapeliä. He ovat vaientaneet omantuntonsa äänen. He osallistuvat myös Jeesuksen herjaamiseen ja tarjoavat hänelle hapanviiniä.

Jeesus oli kieltäytynyt jo ristiinnaulitsemisen alussa humalluttavasta viininsekoituksesta (Mk 15:23). Juuri ennen kuolemaansa hän kuitenkin nautti hapanviiniä ankaraan janoonsa.

2.1.3. Katumaton ryöväri

Katumaton ryöväri osoittaa, millaista on vääristynyt rukous. Hän "herjasi" ja sanoi: "Etkö sinä ole Kristus? Auta itseäsi ja meitä." Hän on niiden monien kyynikoiden edelläkävijä, jotka voivat käyttää hurskaita lauseita, mutta vain pilkkamielessä.

Jeesuksen vihollisiin kuului myös *Pilatus*, vaikka ei löytänytkään Jeesuksessa "mitään syytä", miksi hänen pitäisi kuolla ja vaikka ei ollut mukana Golgatalla pilkkamassa. Vain Johannes kertoo, että Pilatus oli kirjoittanut Jeesuksen tuomion syyn kolmella kielellä ja naulituttanut sen Jeesuksen ristiin Jeesuksen pään yläpuolelle: Hepreaksi tai arameaksi" kirjoitettu teksti julistaa sitä, että Jumala puhuu ihmisille heidän omalla äidinkielellään ristin sanomasta. "Kreikkaksi" käännettynä se tuo julki evankeliumin yleismaailmallisuuden, sillä kreikka oli Rooman maailmanvallan yleiskieli. "Latina" oli politiikan ja hallinnon sekä virastojen kieli.

2.2. Jeesuksen ystävät

Jeesuksen ystäväistä maitaan Raamatun evankeliumeissa kaksi ryhmää: neljä naista ja neljä miestä. Keitä he olivat?

2.2.1. Neljä naista

Ristin juurella on *neljä naista*, joiden nimet mainitaan (Mk 15:40), mutta ei Luukkaan evankeliumissa. Naiset olivat Maria Jeesuksen äiti, Marian sisar Salome eli opetuslasten Jaakob vanhemman ja Johanneksen äiti, Maria Klooppaan vaimo eli Jaakob nuoremman äiti ja neljäntenä Maria Magdaleena. Mikä vastakohta ovatkaan nuo väkivallan työssä toimeliaat miehet ja nämä ihmiskunnan pahuutta häpeävät hiljaa kärsivät naiset toisiinsa verrattuna!

Näillä neljällä naisella oli Jeesuksen ystävyuden lisäksi ainakin yksi yhteinen piirre, nimittäin *kärsimys*:

- Maria, Jeesuksen äiti oli joutunut opettelemaan Jeesuksen kasteesta ja julkisen toiminnan alusta lähtien hyväksymään sen, että Jeesus otti häneen etäisyyttä. Jeesus ei kutsunut häntä enää äidikseen, vaan sanalla "vaimo"/"nainen". Näin Jeesus opetti Marian hyväksymään sen, että hän, Jeesus, on myös Marian Vapahtaja ja syntien sovittaja.
- Salomesta emme tiedä paljon. Mariasta, Klooppaan vaimosta, emme tiedä senkään vertaa. Lienevätkö hekin olleet kärsimyksen tuttuja, koska he kuuluvat tähän neljän naisen ryhmään, joka on Jeesuksen ristin juurella.

- Maria Magdalena eli Magdalan Maria on se, josta Jeesus oli ajanut ulos seitsemän riivaajaa (Mk 16:9). Hän on Raamatussa ainut Jeesuksen "parantama" henkilö, jonka Jeesus hyväksyi seuraansa palvelemaan muitten naisten kanssa itseään ja opetuslapsiaan eli apostoleja.

2.2.2. Neljä miestä

Mutta oli ristin juurella *neljä "kunnan miestäkin"*. *Ensimmäisenä heistä* mainitaan *ristinryöväri*. Hänkin ensin pilkkasi Jeesusta (Mt 27:44; Mk 15:32). Mutta ilmeisesti Jeesuksen rakkautta täynnä oleva esirukous vainoajiansa puolesta muutti ryövärin mielen. Hän tajusi, että tuollaiseen pystyy vain Jumala, ei ihminen. Luukas on tallettanut meille tämän ristin ryövärin, maailman kuuluisimman kääntymyskertomuksen. Se on tuonut samalla lohdutuksen miljoonille ryövärin armoa anoneille. Siinä kääntymyksessä ovat kaikki aidon parannuksen tuntomerkit: siinä on oman tilansa tunteminen ja syntiensä tunnustaminen. Siinä on usko Vapahtajaan, joka armahtaa viheliäisen syntisen, kun tämä kääntyy hänen puoleensa. Mitään omia tekoja ei ole eikä voikaan olla. Ryövärihän ei voinut enää tehdä mitään, kun kädet oli lyöty kiinni ristiin. Ei hän voinut myöskään mennä mihinkään, kun jalatkin oli naulittu kiinni. Pelastusta ei myöskään siirretty johonkin tulevaisuuteen, vaan se oli läsnä juuri siinä, siellä missä syntinen pyysi Jeesusta avuksi.

Toisena siellä tapaamme *pakanasyntyisen upseerin*, jonka nimeä emme tiedä. Hänestä kuitenkin sanotaan: "Mutta kun sadanpäämies näki, mitä tapahtui, kunnioitti hän Jumalaa ja sanoi: "Totisesti, tämä oli vanhurskas mies."

Kolmantena miehenä tapaamme Golgatalla *Joosef Arimatialaisen*. Kaikki neljä evankeliumia kertovat, että Joosef Arimatialainen otti ohjat käsiinsä Jeesuksen hautaamisessa ja että muutamat naiset liittyivät häneen. Missään muualla tästä miehestä ei ole mitään mainintaa. *Arimatia* tarkoittaa Rama-nimistä paikkaa noin 30 km luoteeseen Jerusalemissa Efraimin alueella. Sieltä oli mm. Samuel kotoisin (ISm 1:1). Joosef oli nähtävästi pysyvästi muuttanut pääkaupunkiin ja hankkinut sieltä itselleen hautapaikan. Vaikka hän oli Sanhedrinin eli parlamentin jäsen, hän ei ollut läsnä siinä kokouksessa, jossa Jeesus tuomittiin (Ks. Lk 22:70) ja jossa päätös oli ollut sen vuoksi yksimielinen. Luukkaan maininta, että Joosef oli "hyvä ja hurskas" ja odotti Jumalan valtakuntaa, tarkoittaa ilmeisesti sitä, että Joosef oli Jeesuksen opetuslapsi, tosin Nikodemoksen tavoin salaa (Mt 27:57; Jh 19:38).

Joosefin korkea asema vaikutti siihen, että Pilatus luovutti Jeesuksen ruumiin hänelle, kun hän sitä pyysi. Joosef teki pitkäperjantai-iltana välttämättömimmän lähestyvän sapatin vuoksi. Samalla hän tietämättään täytti Js 53:9:ssä olevan ennustuksen (Jh 19:41), tämän: "*Hänelle annettiin hauta jumalattomain joukossa; mutta rikkaan tykö hän tuli kuoltuansa, sillä hän ei ollut vääryyttä tehnyt eikä petosta ollut hänen suussansa.*" Joosef kääri vainajan arvokkaiisiin kääriinliinoihin tuoksuvoiteiden kanssa (Jh 19:40). Jeesus sai näin rikkaan haudan ja hautauksen.

Neljäntenä miehenä evankelista Johannes mainitsee Nikodemoksen, joka ensi kerran oli yöllä tullut Jeesuksen luo. Nyt hän toi mirhan ja aloen seasta noin sata naulaa (3-4 ämpärillistä) Jeesuksen hautaamista varten. Josef Arimatialainen ja Nikodemos hoitivat yhdessä Jeesuksen hautaamisen.

Mainittujen neljän miehen lisäksi meidän ei tule unohtaa myöskään Simon

Kyreneläistä, Jeesuksen ristin kantajaa eikä apostoli Johannesta, joka pysytteli ristin läheisyydessä (Jh 19:25-27). Lähes 25 vuotta myöhemmin apostoli Paavali lähettää Roomalaiskirjeessään terveisiä Roomaan muuttaneille ystävilleen, Simeon Kyreneläisen vaimolle (leskelle) ja pojalle Rufukselle (Rm 16:13).

3. JEEBUS ANTOI HENKENSÄ (23:44-46)

Kolmeen asiaan kiinnitän huomion tässä saarnan viimeisessä eli 3. osassa.

3.1. Ajoituksen tarkkuus

Ensimmäisenä kiinnitän huomion tapahtumien *ajoituksen tarkkuuteen*. Päivä jaettiin Jeesuksen ajan Israelissa auringon noususta (klo 6:sta) sen laskuun (klo 18) kahteentoista hetkeen eli tuntiin. Pilatus antoi tuomionsa "kolmannella hetkellä eli aamulla klo 9, ja pian sen jälkeen Jeesus naulittiin ristille. Pimeys alkoi kuudennella hetkellä eli klo 12, jolloin olisi pitänyt olla kaikkein valoisinta, ja pimeyttä kesti yhdeksänten hetkeen eli klo 15 saakka.

Jotkut selittäjät sanovat, että auringon pimeneminen noin kolmeksi tunniksi ei välttämättä ole ollut astronominen tapahtuma. Kyseessä on saattanut olla atmosfääriin tapahtuma, jonka saattoi aiheuttaa esim. kevätikaan yleinen *khamsuntuuli*, joka nostatti Arabian autiomaan hiekan peittämään auringon.

Jos näin on, kyseessä olisi luonnon tapahtuma, jonka ajoitus olisi kuitenkin Jumalan säätämä ihme. Joka tapauksessa samalla täyttyi profeetta Aamoksen ennustus hänen neljännessä apokalyptisessa näyssään tuomion päivästä: "*Sinä päivänä – sanoo Herra Jumala – minä annan auringon laskea puolenpäivän aikaan ja pimennän maan keskellä kirkasta päivää – – Silloin on suru kuin ainoasta pojasta. Se päivä on katkera päivä*" (Am 8:9-10).

Yhteys ensimmäiseen luomiseen on ilmeinen. Silloinkin pimeys peitti maan. Nyt on toisen luomisen aika, jolloin "*pimeys peittää maan, yön synkkyys kansat. Mutta sinun taivaallesi kohoa aamunkoi – – Niin kansat tulevat sinun valasi luo.*" (Js 60:2, vrt. Jh 1:5; 8:12).

3.2. Esiripun repeäminen

Toisena kiinnitämme huomion temppelin esiripun repeämiseen. Jerusalemin temppelissä pyhän ja kaikkein pyhimmän erotti toisistaan monta senttiä paksu esirippu, joka kohosi lattiasta kattoon asti. Se kuvasi ihmisen ja Jumalan välistä etäisyyttä. Vain ylimmäinen pappi Kristuksen esikuvana saattoi mennä kerran vuodessa virheettömän Karitsan eli Kristuksen esikuvan verta mukanaan kaikkein pyhimpään, joka kuvasi taivasta, Jumalan asuinsijaa.

Yhdeksännellä hetkellä eli klo 15 temppelin esirippu repesi ylhäältä alas asti kahtia. Historioitsija Josefus kertoo, että 40 vuotta ennen Jerusalemin hävitystä eli siis Jeesuksen kuolinvuonna oli temppelissä tapahtunut käsittämättömiä asioita, kun raskaat ovet olivat itsestään avautuneet ja yksi kynnyksistä oli murtunut. Tämä oli Jumalan antama merkki siitä, että Jeesuksen kuolemassa vanhan liiton aika oli päättynyt ja uusi aika, jolloin kaikilla ihmisillä on avoin pääsy kaikkein pyhimpään eli taivaaseen, jossa Jumala asuu, on alkanut (Hpr 9:3, 8; 10:19-20).

3.3. "Ja sen sanottuaan hän antoi henkensä"

Kolmantena asiana mainitsen sen, että Lukas yksin on tallettanut meille Jeesuksen viimeisen rukouksen, joka on katkelma vanhan liiton hurskaan iltarukouksesta (Ps 31:6), jota Jeesuskin oli lapsuudesta asti rukoillut ja joka myös nyt viimeisenä iltana oli hänen huulillaan. Luukkaan mukaan Jeesus suorastaan huusi sen: *"Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni"* (j. 46), ja Luukas jatkaa: *"Ja sen sanottuaan hän antoi henkensä."*

Jeesuksen ensimmäinen sana ristiltä oli rukous: *Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät.* Ja Jeesuksen viimeinen sana ristiltä oli rukous: *Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni.* Molemmat rukoukset alkavat samalla sanalla: "Isä." Jeesus ei hylännyt Isäänsä, vaikka Isä oli Golgatalla hylännyt Poikansa - meidän syntiemme tähden.

On syytä huomata, että yksikään evankeliumi ei sano, "että Jeesus kuoli", vaan että hän *antoi henkensä (eksepneusen)*, "puhalsi ulos henkensä". Se osoittaa, että Jeesus kuoli vapaaehtoisesti. Se tapahtui yhdeksännellä hetkellä (Mk 15:34), jolloin Jerusalemin temppelissä "puhallettiin" pasuunoihin iltarukouksen alkamisen merkiksi.

Jeesuksen kuolemalla on selvä yhteys luomiskertomukseen: "Ja Herra Jumala – – puhalsi ihmisen sieraimiin elämän hengen" (IMs 2:7). Jumala puhalsi henkensä ensimmäiseen Aadamiin, nyt toinen Adam puhalsi henkensä Isälle takaisin ja aloitti uuden ihmissuvun ja uuden luomisen vaiheen, jolloin Isä antaa Pyhän Henkensä Kristukseen turvautuville pyhässä kasteessa (Apt 2:38).

On järkyttävää todeta ihmisen sokeus: Daavid oli tuhat vuotta ennen Jeesuksen syntymää kirjoittanut Pyhän Hengen johduksesta päivän psalmiin 22 sanat: "Se on täytetty", sanat, jotka Jeesus huutaa nyt ristiltä. Samaan aikaan juutalaiset teurastavat pääsiäislampaan Jerusalemin temppelissä. He eivät ymmärrä Kirjoituksia, eivät sitä, että oikea Pääsiäislammis uhrataankin viereisellä Golgatan kukkulalla. Hän on se Jumalan Uhrilammis, josta myös profeetta Jesaja oli ennustanut päivän VT:n tekstissä (Js 53).

Messiasprofetiat toteutuvat kirjaimellisesti Jumalan valvonnassa: Kun vanhan liiton lammis oli teurastettava niskanuon 14. päivän illan koitteessa, juuri silloin uhrattiin uuden liiton puhdas Karitsa, Jeesus, Golgatalla. Hänessä meillä ja koko ihmiskunnalla on syntien sovitus ja niiden anteeksiantamus. – Rakas ystävä, uskothan sinä tämän!!!

PÄÄSTÖS

1. Luukas käyttää evankeliuminsa alussa (1:33) ja samoin ristinryövärin rukouksessa evankeliuminsa lopussa (23:42) harvinaista ilmaisua *"Jeesuksen valtakunta"*. Se korostaa sitä, että Jumalan ikuiseen valtakuntaan on pääsy vain Jeesuksen kautta.
2. Itse asiassa pitkäperjantaina Jerusalemissa riippui neljä miestä puussa: kolme Golgatalla ja neljäs Gehennan laakson reunalla hirttäytyneenä (Mt 27:3-10). Hänen lopustaan Luukas kertoo vasta Apostolien tekojen ensimmäisessä luvussa (Apt 1:15-19). Raamatun mukaan Juudas kyllä katui tekoaan, mutta meni hengellisessä sokeudessaan aivan väärin ihmisten eli ylipappien ja vanhinten luo sielunhoitoon, valittamaan ja kysymään neuvoa. Hän antoi heille takaisin saamansa kolmekymmentä hopearahaa ja sanoi: "Minä tein synnin, kun kavalsin viattoman veren." Mutta he sanoivat Juudakselle vain lohduttomat sanat: *Mitä se meitä liikuttaa? Omapa on asiaksi.*

Juudas ei löytänyt lohdusta, koska oli hylännyt Jeesuksen. Armoa ei ole Jeesuksen ulkopuolella, ei Juudakselle eikä kenellekään muullekaan.

3. Jeesus lupaa vastauksessaan ristinryövärin rukoukseen: *"Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani **paratiisissa.**"* Raamatussa, erityisesti UT:ssa, ”paratiisi” tarkoittaa ikuista elämää Jumalan luona (Ilm 2:7; 2Kr 12:4). Tarkemmin sanottuna paratiisi tarkoittaa Jeesuksen vastauksessa ryöväriille samaa kuin aikaisemmin luvussa 16:22 "Abrahamin helma" eli ruumiillisen ylösnousemuksen odotusta Kristuksen luona, hänen läsnäolossaan. Toisin sanoen uskovan henki on hänen kuolemansa jälkeen jo ikuisessa elämässä ja odottaa kirkastetun ruumiinsa ylösnousemusta.

4. Ikuisen autuuden alkamista uskovan elämässä heti kuoleman jälkeen korostaa tekstissämme kaksi Jeesuksen ilmausta ristin ryöväriille: sana "totisesti" (kreik. *ameen*) ja sanat "tänä päivänä".

Pitkäperjantaina tapetun Jumalan Karitsan tähden sanon sinulle, rakas ystävä: Kun joku läheisesi muuttaa tästä ajasta pois Jeesukseen turvaten, sinulla on oikeus ikävöidä häntä, mutta älä kannata turhan kauan surupukua, sillä hänen henkensä on muuttanut Jeesuksen luo ja odottaa siellä ruumiinsa ylösnousemusta, jolloin henki palajaa kirkastettuun ruumiiseen ja elää Kolmiyhteisen Jumalan ja kaikkien autuaitten kanssa taivaassa iankaikkisesti. Sen sijaan: keskity Jeesukseen, jotta sinäkin sinne pääsisit.

Aamen.